

Het Drachtster Lyceum

Programma van Toetsing en Afsluiting 2020 - 2021

afdeling HAVO - klas 4 en 5

**VEEL INFORMATIE OVER LOPENDE ZAKEN WORDT VERSTUURD NAAR JE
SCHOOLMAILADRES - CONTROLEER DAAROM ZEER REGELMATIG JE E-MAIL!!!**

Inhoudsopgave:

1. Onderdelen van het schoolexamen

- 1.1 Toetsen
- 1.2 Praktische opdrachten
- 1.3 Handelingsdelen
- 1.4 Dossiers
- 1.5 Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)
- 1.6 Profielwerkstuk (PWS)
- 1.7 H4 of H5 voor de tweede keer

2. Het schoolexamen in H4 en H5

- 2.1 Schoolexametoetsen in H4
- 2.2 Dossiers in H4
- 2.3 Herkansingen in H4
- 2.4 Gemiste toetsen in H4
- 2.5 Schoolexametoetsen in H5
- 2.6 Gemiste toetsen in H5
- 2.7 Herkansingen in H5
- 2.8 Toetsen literatuur Nederlands en Fries in H5
- 2.9 Tabel toetsen Schoolexamen H5

3. Centraal Examen

- 3.1 Belangrijke data
- 3.2 Afronding eindcijfers
- 3.3 Rooster Centrale Examens HAVO 2021 1e tijdvak
- 3.4 Toegestane hulpmiddelen bij SE en CE
- 3.5 Mijneindexamen.nl
- 3.6 Examenreglement
- 3.7 Zak-slaagregeling in een schema

4 Programma van Toetsing en Afsluiting per vak

- 4.1 PTA Nederlands H4-H5
- 4.2 PTA Engels H5
- 4.3 PTA Duits H5
- 4.4 PTA Frans H5
- 4.5 PTA Fryske taal en kultuer H4 - V4 - V5
- 4.6 PTA Aardrijkskunde H4-H5
- 4.7 PTA Geschiedenis H4-H5
- 4.8 PTA Economie H4-H5

[4.9 PTA Bedrijfseconomie H4-H5](#)

[4.10 PTA Tekenen / handvaardigheid H5](#)

[4.11 PTA wiskunde H4-H5](#)

[4.12 PTA Natuurkunde H4-H5](#)

[4.13 PTA Scheikunde H5](#)

[4.14 PTA Biologie H4-H5](#)

[4.15 PTA Informatica H4-H5](#)

[4.16 PTA Sport en Bewegen \(S&B\) H4-H5](#)

[4.17 PTA Bewegen Sport en Maatschappij \(BSM\) HAVO en VWO](#)

[4.18 PTA Maatschappijleer H4](#)

[4.19 PTA Culturele Kunstzinnige Vorming H4 & V4 \(CKV\)](#)

[4.20 PTA Rekenen H4-H5](#)

[bijlage 1: Bevorderingsnormen bovenbouw H4 > H5](#)

[bijlage 2: Toelating tot V5](#)

1. Onderdelen van het schoolexamen

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting, kortweg PTA, vind je een overzicht van alle activiteiten die op de een of andere manier rechtstreeks betrekking hebben op het eindexamen voor de HAVO-afdeling.

Voor het examenjaar 2021 geldt: Het eindexamen bestaat uit twee delen: het Schoolexamen (SE), dat zoals de naam al aangeeft door de school wordt samengesteld en beoordeeld en het Centraal Examen (CE) aan het eind van de vijfde klas, waarbij alle leerlingen in het gehele land met dezelfde toetsen worden beoordeeld. De resultaten van schoolexamen en centraal examen tezamen bepalen of je voor je HAVO-diploma slaagt.

Je hoeft niet voor alle vakken CE te doen.

Voor *Sport en Bewegen (S&B)* wordt de uiteindelijke beoordeling 'goed' of 'voldoende' op de cijferlijst vermeld.

Er is ook geen CE voor *Maatschappijleer*, *CKV*, *BSM* en *Informatica*. Het examencijfer voor deze vakken wordt alleen bepaald door het schoolexamen.

Van de genoemde vakken is het eindcijfer voor *Maatschappijleer en CKV* al in de vierde klas bepaald. Deze eindcijfers worden in de vijfde klas gemiddeld met het cijfer voor het Profielwerkstuk. Dat zogenoemde combinatiecijfer komt op je examenlijst en telt ook mee in de zak-slaagregeling. Let op: op elk van de onderdelen van het combinatiecijfer moet je ten minste een 4 halen om te kunnen slagen voor je examen.

1.1 Toetsen

Onder toetsen vallen niet alleen schriftelijk af te handelen zaken, maar ook bijv. een luistertoets, een pleidooi of een mondeling tentamen. Toetsen worden in de vijfde klas voornamelijk in toetsweken afgenomen. In dit boekje staan alle voor het schoolexamen meetellende toetsen per vak vermeld. Ook de datum of periode van afname van de toets kun je daar vinden.

Toetsen worden altijd met een cijfer beoordeeld.

1.2 Praktische opdrachten

Voor vrijwel alle vakken wordt bij het schoolexamen niet alleen je theoretische kennis, maar ook je beheersing van een aantal vaardigheden getoetst. Denk daarbij aan het houden van presentaties, het maken van werkstukken, het werken met ICT of het uitvoeren van practica. Het gaat dus om een grote variatie aan opdrachten waaraan je langere tijd, zowel binnen als buiten de les, werkt. Een deel van de praktische opdrachten is al in H4 uitgevoerd.

Praktische opdrachten worden altijd becijferd en kunnen niet herkanst worden.

Belangrijk is in dit verband de uiteindelijke inleverdatum. overschrijding van die datum wordt binnen het schoolexamen gezien als een mogelijke onregelmatigheid en kan leiden tot sancties (zie par. 2.2. van het Singelland-brede examenreglement)!

1.3 Handelingsdelen

De derde variant van toetsing is het handelingsdeel. Je moet in deze categorie denken aan leesdossiers bij de talen (het verwerken van een gelezen boek in een aantal opdrachten) en aan alle werkzaamheden bij bijvoorbeeld *Sport en Bewegen (S&B)*.

Ook hier is sprake van een aantal opdrachten die praktisch van aard zijn, maar in tegenstelling tot de praktische opdrachten van hierboven niet met een cijfer meetellen in het schoolexamen. Voor S&B krijg je dus geen cijfer op je examenlijst, maar een vermelding *goed of voldoende*.

Dat wil niet zeggen dat handlingsdelen dus niet belangrijk zijn: je moet uiteindelijk alle handlingsdelen 'naar behoren' (dat betekent ook: op tijd) hebben afgerond om mee te mogen doen aan de herkansingen en het landelijk examen!

1.4 Dossiers

Voor een aantal vakken moeten zogenoemde dossiers worden samengesteld. Dat zijn (verzamelingen van) opdrachten die de beoordeling 'voldoende' of 'goed' moeten krijgen. Zo moet er bij Nederlands bijv. een leesdossier worden samengesteld.

De kwaliteit ervan kan meetellen in de beoordeling van de bijbehorende PTA-toets. Bij BSM maken de dossiers een behoorlijk deel van het programma en van de uiteindelijke beoordeling uit.

Voor S&B wordt de beoordeling van het dossier op de examenlijst vermeld.

Het in orde hebben van deze dossiers, en dat geldt ook voor het dossier LOB (zie hieronder), is een voorwaarde voor het kunnen ontvangen van een diploma!

1.5 Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)

In het kader van de oriëntatie op studie en beroep en de oriëntatie op vervolgoopleidingen moet je zelfstandig een aantal opdrachten, zowel praktisch als theoretisch, maken, waarvoor 40 uren staan. De decanen hebben vastgesteld wat je in ieder geval moet doen, daarnaast blijft er voldoende ruimte over voor een eigen invulling.

Voor elke opdracht geldt dat je moet kunnen aantonen (verslagje, gecontroleerde aanwezigheid) dat je aan de opdracht hebt voldaan. Alle activiteiten op het terrein van LOB in de derde t/m de vijfde klas vinden hun neerslag in het Toekomstdossier, de precieze eisen waaraan dit dossier moet voldoen worden door de decanen megedeeld.

Wanneer dit dossier niet in orde is en/of te laat wordt ingeleverd, mag je weliswaar wel aan het examen meedoen, maar je ontvangt dan geen diploma (dit is een wettelijke bepaling).

1.6 Profielwerkstuk (PWS)

In H5 komt het profielwerkstuk aan de orde. Het profielwerkstuk is een uitgebreide praktische opdracht, waarbij tenminste één examenvak is betrokken. Daaraan werk je in principe in drie- of viertallen en er zijn in ieder geval 80 uren mee gemoeid.

In het profielwerkstuk worden vaardigheden, kennis en inzicht getoetst. Je kunt het zien als een praktische 'proeve van bekwaamheid'. Bij de beoordeling van het PWS tellen zowel het resultaat als ook het proces mee. Het cijfer is geen individuele beoordeling, maar een groepsbeoordeling.

Het cijfer voor je profielwerkstuk is net als het cijfer voor maatschappijleer en CKV onderdeel van het zgn. combinatiecijfer.

Let op: op elk van de onderdelen van het combinatiecijfer moet je tenminste een 4 halen om te kunnen slagen voor je examen.

Als op de dag van het bekendmaken van het cijfer van het PWS blijkt dat het cijfer lager dan een 4 is, krijgen de desbetreffende leerlingen maximaal 2 weken de tijd om dit te repareren ten koste van het inzetten van de herkansing voor PTA-periode 2. De leerlingen nemen hiervoor direct contact op met de begeleider die een volgende datum voor een deadline stelt. Het cijfer dat nu nog maximaal behaald kan worden is een 4.

Als na deze twee weken na herbeoordeling blijkt dat het PWS nog niet aan de gestelde eisen voldoet, krijgen

de desbetreffende leerlingen nog 1 week de tijd om dit alsnog te repareren ten koste van het inzetten van de herkansing voor PTA-periode 3. De leerlingen nemen hiervoor direct contact op met de begeleider die een volgende datum voor een deadline stelt. Ook nu geldt nog steeds dat het cijfer dat maximaal behaald kan worden een 4 is.

Als na twee reparatiepogingen het cijfer nog steeds lager dan een 4 is, kan het PWS-cijfer niet meer gerepareerd worden en kunnen de betrokken leerlingen niet meer slagen voor hun eindexamen.

Begin 2021 moet de definitieve versie van het PWS worden ingeleverd. Zie voor het exacte tijdpad van het PWS het jaarrooster.

Wie de examenklas voor de tweede keer doet:

-een gezakte leerling doet een onvoldoende PWS opnieuw

-een gezakte leerling mag zijn PWS-cijfer laten staan als het 6 of hoger is

Verder is het raadzaam om het PWS over te doen als je daarmee een hoger combinatiecijfer kunt halen, maar dat is niet verplicht.

1.7 H4 of H5 voor de tweede keer

Doublanten in H4 hebben recht op een aantal vrijstellingen: je kunt voor het vak Maatschappijleer en CKV een vrijstelling krijgen wanneer het vak minimaal met eindcijfer 7 (afgerond) is afgesloten en wanneer er schriftelijke toestemming is van de ouder(s).

Voor doublanten H5 geldt: in principe doe je het hele programma opnieuw. In het algemeen hoef je de praktische opdrachten, mits voldoende, niet over te doen (e.e.a. kan per vak variëren). Voor het PWS geldt een aparte regeling (zie 1.6)

De verdere regelgeving omtrent school- en eindexamen is vastgesteld in het document:

[Examenreglement & Programma van toetsing en afsluiting - OSG Singelland](#)

VEEL INFORMATIE OVER LOPENDE ZAKEN WORDT VERSTUURD NAAR JE SCHOOLMAILADRES - CONTROLEER DAAROM ZEER REGELMATIG JE E-MAIL!!!

2. Het schoolexamen in H4 en H5

2.1 Schoolexamentoetsen in H4

Zie voor de data, stofinhoud en weging van de toetsen de PTA's van de afzonderlijke vakken verderop in dit boekje.

Je moet 15 minuten voor aanvang van de toetsen aanwezig zijn!

NB De schoolleiding behoudt zich het recht voor om in geval van onvoorziene omstandigheden (bijv. weersomstandigheden, griep epidemie, defecte verwarming etc.) het programma van deze PTA-perioden geheel of gedeeltelijk te wijzigen c.q. te verschuiven naar een latere datum. Mocht dit zich voordoen dan worden leerlingen en hun ouders/verzorgers hiervan zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

2.2 Dossiers in H4

vr 25 juni 2021: Vaststelling of alle dossiers aan de eisen voldoen

vanaf 28 juni 2021: Gelegenheid om dossiers alsnog voldoende te maken (zie ook de bevorderingsnormen)

2.3 Herkansingen in H4

In H4 zijn er geen herkansingen voor de toetsen van het schoolexamen.

De directie kan in uitzonderlijke situaties een leerling toestaan een praktische opdracht te herkansen.

2.4 Gemiste toetsen in H4

Wie door ziekte, te laat komen of anderszins een onderdeel van het schoolexamen mist, dient dit onderdeel, in overleg met de teamleider, zo snel mogelijk in te halen.

In geval van verwijtbaar missen van een toets kan de schoolleiding besluiten om het cijfer 1 toe te kennen voor het betreffende onderdeel. Het onderdeel dient dan later ingehaald te worden waarbij het behaalde cijfer tweemaal zal meetellen en de toegekende 1 eenmaal.

Voorbeeld:

Een toets maatschappijleer is verwijtbaar gemist en het cijfer 1 wordt toegekend. Het werk wordt alsnog gemaakt met het resultaat 8. Dan wordt het uiteindelijke cijfer op de toets $(8+8+1)/3 = 5,7$

2.5 Schoolexametoetsen in H5

Data schoolexametoetsen

Voor vrijwel alle vakken geldt dat er in de examenklas meerdere toetsen, meetellend voor het schoolexamen, worden afgenomen. We kennen de volgende schoolexamenperiodes:

SE1: 21 oktober - 2 november 2020

SE2: 6 januari - 18 januari 2021

CITO Kijk- en Luistertoetsen (horen ook bij SE2):

Kijk- en luistertoets		Afnamedatum
vwo	Engels Frans Duits	woensdag 27 januari 2021 donderdag 28 januari 2021 woensdag 3 februari 2021
havo	Frans Duits Engels	maandag 25 januari 2021 vrijdag 29 januari 2021 maandag 1 februari 2021

SE3: 10 maart - 22 maart 2021

Inhaaldata SE1: dinsdagmiddag 3 nov en maandagmiddag 9 nov 2020

Inhaaldata SE2: dinsdagmiddag 19 jan en maandagmiddag 25 jan 2021

Inhaaldata SE3: dinsdagmiddag 23 mrt en maandagmiddag 29 mrt 2021

Herkansing SE1: woensdag 20 januari 2021

Herkansing SE2: woensdag 24 maart 2021

Herkansing SE3: vrijdag 9 april 2021

Voor de stofinhoud en de weging van de toetsen word je verwezen naar de verdere inhoud van deze gids. Let op: sommige vakken hebben ook nog een informatieboekje met aanvullende informatie op de informatie van dit PTA-boekje! Voor een enkel vak staat er nog een praktische opdracht op het programma.

Je moet 15 minuten voor aanvang van de toetsen aanwezig zijn!

NB De schoolleiding behoudt zich het recht voor om in geval van onvoorziene omstandigheden (bijv. weersomstandigheden, griepepidemie, defecte verwarming etc.) het programma van deze PTA-perioden geheel of gedeeltelijk te wijzigen c.q. te verschuiven naar een latere datum. Mocht dit zich voordoen dan worden leerlingen en hun ouders/verzorgers hiervan zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

2.6 Gemiste toetsen in H5

De regeling rond het missen van toetsen is gelijk aan de landelijke regeling bij het CE.

Gemiste toetsen kunnen alleen ingehaald en niet meer herkanst worden. Een uitzondering kan worden gemaakt bij calamiteiten, dit ter beoordeling van de teamleider en de examensecretaris.

In geval van verwijtbaar missen van een toets moet je een herkansingsmogelijkheid inzetten om de toets alsnog te kunnen afleggen!

In bijzondere gevallen kan de schoolleiding een afwijkende regeling toepassen, zie punt 2.2 van het [Singelland-examenreglement](#).

2.7 Herkansingen in H5

Van de toetsen in elk van de drie perioden mag je er steeds hoogstens één herkansen. De herkansingsdata staan hierboven vermeld. Het onderdeel pleidooi bij Nederlands kan niet herkanst worden. De schriftelijke toetsen literatuur bij Frans en Duits worden herkanst d.m.v. een mondeling van 15 – 20 minuten.

Wanneer de gelegenheid tot herkansing om welke reden dan ook niet wordt benut dan kan dit later niet worden ingehaald.

Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar. De rector kan in uitzonderlijke situaties een leerling toestaan een praktische opdracht te herkansen. De leerling levert in dat geval het recht op een herkansing in.

Voorwaarden voor deelname aan herkansing SE3

Op **26 maart 2021** wordt vastgesteld of iedereen heeft voldaan aan de gestelde eisen voor de handelingsdelen voor S&B. Wie op het uiteindelijke beoordelingsmoment een beoordeling 'onvoldoende' heeft gekregen, wordt in de gelegenheid gesteld om in de week van **29 maart**, eventueel via een uitgebreide opdracht, alsnog aan de eisen te voldoen. In dat geval vervalt het recht op een herkansing op **9 april**.

Leerlingen die op de eerste werkdag in mei nog steeds een onvoldoende voor een handelingsdeel op hun lijst hebben staan mogen wel deelnemen aan het Centraal Schriftelijk Examen. **Aan hen kan echter geen diploma uitgereikt worden.** De school mag echter beslissen dat een leerling in staat wordt gesteld het betreffende onderdeel alsnog voldoende af te ronden tot uiterlijk een week voor de definitieve uitslagbepaling, in welk geval wel een diploma kan worden uitgereikt.

2.8 Toetsen literatuur Nederlands en Fries in H5

Om aan de mondelinge toets literatuur voor het vak Nederlands mee te kunnen doen, moet het leesdossier aan de gestelde eisen (op tijd en naar behoren) voldoen. Om aan de mondelinge toets voor het vak Fries mee te kunnen doen, moet het leesdossier voorafgaande aan de toets aan de gestelde eisen voldoen. Zie voor belangrijke data in dit verband en eventueel te nemen maatregelen de tekst bij het PTA van Nederlands en Fries verderop.

De verdere regelgeving omtrent school- en eindexamen is vastgesteld in het document:

[Examenreglement & Programma van toetsing en afsluiting - OSG Singelland](#)

2.9 Tabel toetsen Schoolexamen H5

Raadpleeg steeds de informatie per vak verderop in dit boekje!			
VAK	SE1	SE2	SE3
	21 okt - 2 nov 2020.	6-18 jan 2021	10-22 mrt 2021
Nederlands	T51 pleidooien	T52 150 minuten	T53 Mondeling 20 minuten
Engels	T51 60 minuten	T52 Mondeling 20 minuten T53 luistertoets	T54 90 minuten
Duits	T51 90 minuten	T52 120 minuten T53 luistertoets	T54 Mondeling 20 minuten
Frans	T51 90 minuten	T52 120 minuten T53 luistertoets	T54 Mondeling 20 minuten
Fries	T51 90 minuten	T52 Mondeling 20 minuten	T53
Aardrijkskunde	T51 120 minuten	T52 120 minuten	T53 120 minuten
Geschiedenis	T51 90 minuten	T52 20 minuten pp	T53 90 minuten
Economie	T51 90 minuten	T52 90 minuten	T53 90 minuten
Beco	T51 90 minuten	T52 90 minuten	T53 90 minuten
Tekenen	T51 90 minuten Rest dag: praktisch werk	T52 90 minuten Rest dag: praktisch werk	T53 120 minuten Rest dag: praktisch werk
Handvaardigheid	T51 90 minuten Rest dag: praktisch werk	T52 90 minuten Rest dag: praktisch werk	T53 120 minuten Rest dag: praktisch werk
Wiskunde A	T51 120 minuten	T52 120 minuten	T53 120 minuten
Wiskunde B	T51 120 minuten	T52 120 minuten	T53 120 minuten
Natuurkunde	T51 90 minuten	T52 90 minuten	T53 90 minuten
Scheikunde	T51 90 minuten	P51 Practicum 180 minuten	T52 90 minuten
Biologie	T51 120 minuten	T52 120 minuten	T53 120 minuten
Informatica	T51 90 minuten	T52 90 minuten	P53
BSM	Heeft afwijkend toetsprogramma ; zie bij het vakprogramma		

Je moet een kwartier voor het begin van elke toets aanwezig zijn!! Bij het vak wiskunde 25 minuten i.v.m. het in de examenstand zetten van de grafische rekenmachine.

VEEL INFORMATIE OVER LOPENDE ZAKEN WORDT VERSTUURD NAAR JE SCHOOLMAILADRES - CONTROLEER DAAROM ZEER REGELMATIG JE E-MAIL!!!

3. Centraal Examen

3.1 Belangrijke data

Het centraal eindexamen 2021 begint op maandag 17 mei en eindigt dinsdag 1 juni. Het rooster voor dit examen is in dit PTA-boekje opgenomen. De uitslag van de eerste ronde zal op woensdag 16 juni vanaf ongeveer 15:15 uur bekend gemaakt worden. Deze uitslag is voorlopig omdat iedere kandidaat het recht heeft om één vak te herkansen. Voor wie niet gebruik maakt van dit recht is de uitslag definitief. De herkansingen voor het CE worden afgenomen op maandag 21 t/m woensdag 23 juni (pas in maart 2021 wordt het exacte rooster hiervoor bekend gemaakt). De uitslag van deze tweede ronde is op vrijdag 2 juli. De diploma-uitreiking vindt voor de HAVO-kandidaten plaats op dinsdagmiddag 6 juli vanaf 13:00 uur.

NB In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (aanvangsdatum 10 juli 2021). Daarom is het niet verstandig vóór 10 juli 2021 een vakantie te plannen.

3.2 Afronding eindcijfers

De afrondingsregeling in het landelijk examenreglement geeft de individuele school een keuzemogelijkheid voor de afronding van cijfers op onderdelen van het examen. Wij hebben gekozen voor de regeling die voor leerlingen het gunstigst is.

Voor de cijfers van het schoolexamen geldt, dat het gewogen gemiddelde van de cijfers voor toetsen en praktische opdrachten eerst op één decimaal wordt afgerond.

Voor vakken zonder CE wordt dit cijfer dan weer afgerond op een geheel getal.

Voor vakken met CE wordt het gemiddelde van SE-cijfer en CE-cijfer meteen op een geheel getal afgerond.

Het subtiele verschil tussen beide afspraken wordt het beste met een voorbeeld verduidelijkt:

- bij vakken zonder CE levert een gemiddelde van 5.45 eerst een 5.5 als SE-cijfer op en daarmee een 6 als eindcijfer
- bij vakken met CE levert een 5.45 als gemiddelde van SE- en CE-cijfer een 5 als eindcijfer

3.3 Rooster Centrale Examens HAVO 2021 1e tijdvak

Je moet een kwartier voor het begin van elk examen aanwezig zijn!! Bij het vak wiskunde 25 minuten i.v.m. het in de examenstand zetten van de grafische rekenmachine.

Week 20	bb ¹	kb ¹	gl/tl	havo	vwo
ma 17 mei					
	13:30 – 15:00	13:30 – 15:30	13:30 – 15:30	13:30 – 16:30	13:30 – 16:30
	Duits	Nederlands	Nederlands	bedrijfseconomie	wiskunde A, B, C
di 18 mei				9:00 – 12:00	9:00 – 12:00
				geschiedenis	geschiedenis
	13:30 – 15:00	13:30 – 15:30	13:30 – 15:30	13:30 – 16:00	13:30 – 16:00
	Nederlands	wiskunde	wiskunde	Engels	Frans
wo 19 mei	9:00 – 10:30	9:00 – 11:00	9:00 – 11:00	9:00 – 12:00	9:00 – 12:00
	aardrijkskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde	kunst (b/d/d/m/a) ²	Latijn
	13:30 – 15:00	13:30 – 15:30	13:30 – 15:30	13:30 – 16:30	13:30 – 16:30
	Frans	Frans	Frans	Nederlands	biologie
do 20 mei	9:00 – 10:30	9:00 – 11:00	9:00 – 11:00	9:00 – 12:00	9:00 – 12:00
	maatschappijkunde	maatschappijkunde	maatschappijkunde	aardrijkskunde	filosofie
	13:30 – 15:00	13:30 – 15:30	13:30 – 15:30	13:30 – 16:30	13:30 – 16:00
	nask 1	nask 1	nask 1	natuurkunde	Engels
vr 21 mei			9:00 – 11:00	9:00 – 11:30	9:00 – 12:00
			dans/drama	Duits	maatschappij- wetenschappen
	13:30 – 15:00	13:30 – 15:30	13:30 – 15:30	13:30 – 16:00	13:30 – 16:30
	economie	economie	economie	tehatex	Nederlands

Week 21	bb ¹	kb ¹	gl/tl	havo	vwo
ma 24 mei	Tweede pinksterdag				
di 25 mei	9:00 – 10:30 geschiedenis 13:30 – 15:00 wiskunde	9:00 – 11:00 geschiedenis	9:00 – 11:00 geschiedenis 13:30 – 15:30 nask 2	9:00 – 11:30 muziek 13:30 – 16:00 Frans	9:00 – 12:00 Grieks 13:30 – 16:30 economie
wo 26 mei		9:00 – 11:00 Duits 13:30 – 15:00 biologie	9:00 – 11:00 Duits 13:30 – 15:30 biologie	13:30 – 16:30 wiskunde A, B	9:00 – 11:30 muziek 13:30 – 16:30 scheikunde
do 27 mei			9:00 – 11:00 muziek 13:30 – 15:00 Engels	9:00 – 12:00 filosofie 13:30 – 16:30 biologie	9:00 – 11:30 Duits 13:30 – 16:00 tehatex
vr 28 mei					9:00 – 12:00 aardrijkskunde 13:30 – 16:30 economie natuurkunde
Week 22					
ma 31 mei			09:00 – 11:00 Fries 13:30 – 15:00 Spaans, Turks, Arabisch	9:00 – 12:00 maatschappij- wetenschappen 13:30 – 16:30 scheikunde	9:00 – 12:00 kunst (b/d/d/m/a) ² 13:30 – 16:30 bedrijfseconomie + bezemexamen m&o
di 1 juni				9:00 – 11:30 Fries, Russisch 13:30 – 16:00 Spaans, Turks, Arabisch	9:00 – 11:30 Fries, Russisch 13:30 – 16:00 Spaans, Turks, Arabisch
Wo 2 juni	Vanaf deze datum ruimte voor eventuele toepassing 'Continuïteitsplan centrale examens' ³				

3.4 Toegestane hulpmiddelen bij SE en CE

Bij ieder vak is toegestaan het **basispakket** bestaand uit:

schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier; tekenpotlood; blauw en rood kleurpotlood; vlakgum; liniaal met millimeterverdeling; passer; geometrische driehoek; elektronisch rekenapparaat * (let op: de grafische rekenmachine is ALLEEN bij het vak wiskunde toegestaan).

Eindelijk woordenboek Nederlands (of: woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat)).

Fries, moderne vreemde talen

woordenboek naar en van de vreemde taal cq naar en van Fries (1- of 2-delig)

wiskunde A en B -

- grafische rekenmachine (zie voor toegestane rekenmachines hieronder)
- roosterpapier in cm²

natuurkunde, scheikunde

- goedgekeurd informatieboek: BINAS 6e druk (5^e druk niet meer toegestaan)

biologie

- BINAS 6e druk (5e druk niet meer toegestaan)

aardrijkskunde Grote Bosatlas, 55e druk inclusief aanvullend katern (de 54^e druk is voor HAVO niet meer bruikbaar). LET OP: bij het CE is m.i.v. 2020 geen atlas meer toegestaan

* Bij de vakken zonder grafische rekenmachine is een machine met de basisbewerkingen voldoende. Meer bewerkingen zijn toegestaan, maar:

Niet toegestaan is het gebruik van apparaten die:

- op het lichtnet aangesloten moeten worden
- tijdens het examen opgeladen moeten worden
- geluidsoverlast bezorgen
- zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
- alfanumeriek zijn
- grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

De grafische rekenmachine

Het is mogelijk dat op een later moment nieuwe types worden toegestaan. Rekenmachines die in latere Regelingen worden opgenomen, mogen in eerdere jaren ook gebruikt worden.

De machines die in 2021 in elk geval zijn toegestaan:

Casio:

- fx-9860GII(SD) (mits voorzien van examenstand): OS2.07 en hoger;
- fx-CG20 (mits voorzien van examenstand): OS2.01 en hoger;
- fx-CG50.

Hewlett Packard:

- HP Prime, mits voorzien van de meest recente Nederlandse examenstand.

(Het is mogelijk dat de exacte eisen door ontwikkelingen nog kunnen wijzigen. Deze wijzigingen worden dan uiterlijk in de meest recente Maartaanvulling meegedeeld).

Wij spreken daarbij de eis uit dat de examenstand wordt ingesteld door de examiner, aangezien de controle of de machine in examenstand staat wel kan worden uitgevoerd zonder de leerling te storen maar niet of de machine in de juiste examenstand staat

Texas Instruments:

- TI-84 Plus T, de basisversie met LED lampje;
- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5;
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) vanaf versie OS 4.4.0.532.

Oudere types, ook die eerder wel waren toegestaan, zijn niet meer toegestaan.

Het verdient aanbeveling de machine altijd te voorzien van het meest recente OS of firmware.

Een grafische rekenmachine is op het centraal examen alleen toegestaan als het geheugen van de grafische rekenmachine is geblokkeerd door een examenstand. Dat houdt onder meer in dat applicaties, programma's en (tekst)bestanden niet benaderbaar of bruikbaar zijn en dat een eventuele CAS-functionaliteit niet beschikbaar is. Het moet direct zichtbaar zijn of een machine in examenstand staat. Dit moet op ieder moment tijdens het examen te controleren zijn zonder de kandidaat te storen. Hiervoor kunt u terecht op de websites van de verschillende fabrikanten: www.casio-educatie.nl, hp-prime.nl, education.ti.com/nederland.

Verder geldt het volgende:

- a. Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
- b. Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.
- c. Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee (grafische) rekenmachines.
- d. In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.

3.5 Mijneindexamen.nl

De eindexamenkandidaten worden door het CvTE geïnformeerd via mijneindexamen.nl. Deze mobiele website/web-app biedt op maat informatie aan over het centraal examen. Voorbeelden hiervan zijn het gepersonaliseerde examenrooster, te gebruiken hulpmiddelen en correctiemodellen na afname. Ook algemene info, regels en tips zijn in de app te vinden. Mijneindexamen.nl is optimaal voor de smartphone, maar ook geschikt voor de laptop of een digitaal schoolbord zodat deze ook klassikaal door de mentor gebruikt kan worden.

3.6 Examenreglement

De verdere regelgeving omtrent school- en eindexamen is vastgesteld in het document:

[Examenreglement & Programma van toetsing en afsluiting - OSG Singelland](#)

3.7 Zak-slaagregeling in een schema

Voor meer details omtrent de zak-slaagregeling zie het hierboven genoemde [Examenreglement](#) in bijlage 3 (punt 10.2).

Resultaat nadat voldaan is aan de voorwaarden a: gemiddelde cijfer CE tenminste 5,5 en b: niet meer dan één 5 voor de kernvakken en na een eventueel herexamen.

Compensatie → Onvoldoendes:	geen	7	77	8	77 7	78	9
geen	+	+		+		+	
5	+	+		+		+	
4	-	-		+		+	
5 5	-	-		+		+	
5 4	-	-		-		+	
3	-	-		-		-	
5 5 5	-	-		-		-	
4 4	-	-		-		-	
5 5 4	-	-		-		-	
5 3	-	-		-		-	

VEEL INFORMATIE OVER LOPENDE ZAKEN WORDT VERSTUURD NAAR JE SCHOOLMAILADRES - CONTROLEER DAAROM ZEER REGELMATIG JE E-MAIL!!!

4 Programma van Toetsing en Afsluiting per vak

4.1 PTA Nederlands H4-H5

H4-H5 2020- 2021			
	omschrijving		periode
	H4		
D41	Verwerkingsopdracht 1 literatuur verplicht		trimester 1
	Verwerkingsopdracht 2 literatuur facultatief		trimester 2
	Verwerkingsopdracht 3 literatuur facultatief		trimester 3
	H5		
	Verwerkingsopdracht 4 facultatief		trimester 1
	Verwerkingsopdracht 5 facultatief		trimester 2
	Verwerkingsopdracht 6: facultatief		februari/maart
	Schrijfpdracht betoog facultatief		trimester 1/2
	Schrijfpdracht beschouwing facultatief		trimester 1/2
	Schoolexamens:	weging	
T51	Pleidooi (5-7 min)	1	SE 1
T52	Schrijfvaardigheid (150 minuten)	1	SE II
T53	Literatuur mondeling (20 minuten)	1	SE III

Het cijfer voor het schoolexamen Nederlands wordt bepaald aan de hand van drie onderdelen: *Mondelinge taalvaardigheid* en *Argumentatieve vaardigheden* worden door middel van een pleidooi getoetst, het domein *Schrijfvaardigheid* door middel van het schrijven van een uiteenzettende, beschouwende of betogende tekst en de *Literatuur* door middel van een mondelinge toets.

Het schoolexamen kent twee handelingsdelen: het schrijfdossier en het leesdossier. Deze dossiers moeten *naar behoren, dus tijdig en kwalitatief voldoende* (naar het oordeel van de lesgevende docent), zijn uitgevoerd, alvorens de leerling aan de bijbehorende onderdelen van het schoolexamen (schrijfpdracht resp. mondelinge toets literatuur) kan deelnemen. De dossiers moeten door de leerling worden bewaard. De kwaliteit van de dossiers kan betrokken worden bij de uiteindelijke beoordeling.

Uiterlijk in de eerste week van februari moeten de literatuurlijsten ter goedkeuring aan de lesgevende docent worden aangeboden. Drie lesweken voor de start van de derde schoolexamenperiode moeten de

goedgekeurde literatuurlijsten samen met het leesdossier zijn ingeleverd bij de lesgevende docent.

Wie dan in gebreke is, kan niet deelnemen aan het mondelinge tentamen Literatuur in periode 3 en wordt daarvoor verwezen naar de herkansing. Voor deelname aan de herkansingsperiode geldt dat het naar behoren afgeronde dossier (naar het oordeel van de lesgevende docent) uiterlijk 2 lesweken voor het begin van die periode moet zijn ingeleverd.

Bij de beoordeling van het onderdeel Pleidooi kan de inzet tijdens de voorbereiding ervan worden meegenomen. Voor het onderdeel Pleidooi kan geen herkansing worden afgelegd.

4.2 PTA Engels H5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode / datum
H5 2020 - 2021			
T51	Literatuur, een schriftelijke toets van 60 minuten. <i>Bij deze toets mag geen enkel woordenboek gebruikt worden.</i>	1	I
T52	Gespreksvaardigheid; wordt getoetst in een mondeling examen van 20 minuten	1	II
T53	Kijk- en luistervaardigheid; wordt getoetst d.m.v. de landelijke CITO-toets	1	II (1 februari 2021)
T54	Schrijfvaardigheid; de leerling wordt gevraagd de inhoud van een Nederlandse tekst over te zetten naar het Engels, met inachtneming van de Engelse grammatica en vocabulaire.(90 minuten) <i>Bij deze toets is een woordenboek N-E en E-N toegestaan.</i>	1	III

In het schoolexamen worden de vier domeinen *Gespreksvaardigheid*, *Luistervaardigheid*, *Schrijfvaardigheid* en *Literaire ontwikkeling* getoetst. Het centraal examen betreft *Leesvaardigheid*.

T.b.v. het schoolexamen *Gespreksvaardigheid* dient de leerling in H5 twee boeken zelfstandig te lezen. Deze boeken dienen voor te komen op de 'Selected Reading'-lijst. De titels van deze twee boeken moeten op een door de docent nader te bepalen datum ingeleverd worden.

Voor verdere instructies, voorwaarden en eventuele sancties wordt verwezen naar het uitgebreide informatiepakket dat de leerling aan het begin van het examenjaar uitgereikt zal krijgen.

4.3 PTA Duits H5

Nr.	Omschrijving	Wegin g	Periode
H5: 2020-2021			
T51	Literatuur; schriftelijke toets over literatuurgeschiedenis en twee leesboeken (duur: 90 minuten)	1	I
T52	Schrijfvaardigheid; wordt getoetst d.m.v. het schrijven van een brief of e-mail (duur: 120 minuten)	1	II
T53	Kijk- en Luistervaardigheid; wordt getoetst d.m.v. de landelijke CITO-toets	1	II, 29 januari 2021
T54	Gespreksvaardigheid; wordt getoetst in een mondeling examen (duur: 20 minuten)	1	III

Op het schoolexamen Duits worden de domeinen *Luistervaardigheid*, *Gespreksvaardigheid*, *Schrijfvaardigheid* en *Literatuur* getoetst.

In H4 worden twee boeken gelezen. Het eerste boek wordt afgesloten met een repetitie en telt mee voor het rapportcijfer. Het tweede boek wordt samen met een in H5 gelezen derde boek getoetst op het schoolexamen (T51)

Herkansing PTA/SE-1 Literatuur -- Duits

Een eventuele herkansing Literatuur (T51) voor H5 zal plaatsvinden in een mondeling herexamen van 15 – 20 minuten bij twee docenten van de betreffende taal. Voertaal tijdens het herexamen is Duits.

Op het centraal schriftelijk examen wordt het domein *Leesvaardigheid* getoetst.

4.4 PTA Frans H5

Nr.	Omschrijving	Wegin g	Periode
H5 2020-2021			
T51	Literatuurtoets; Deze bestaat uit 2 delen: literatuurgeschiedenis 60% 2 gelezen boeken 40% (duur: 120 minuten)	1	I
T52	Schrijfvaardigheid; wordt getoetst d.m.v. het schrijven van een brief (duur: 120 minuten)	1	II
T53	Kijk- en Luistervaardigheid; wordt getoetst d.m.v. de landelijke CITO-toets	1	II 25-01-21
T54	Gespreksvaardigheid; wordt getoetst in een mondeling examen (duur: 20 minuten)	1	III

In het schoolexamen worden 4 domeinen *Gespreksvaardigheid*, *kijk- en luistervaardigheid*, *literatuurkennis* en *schrijfvaardigheid* getoetst. Het gemiddelde hiervan is 50% van het eindcijfer.

Het centraal examen is een toets *leesvaardigheid*. Het cijfer hierop is de resterende 50% van het eindcijfer.

In H4 worden twee boeken gelezen. Het eerste boek wordt afgesloten met een repetitie en telt mee voor het rapportcijfer. Het tweede boek wordt samen met een in H5 gelezen derde boek getoetst op het schoolexamen (T51).

4.5 PTA Fryske taal en kultuer H4 - V4 - V5

Yn de eksamenklasse wurdt PTA-perioade II ôfsluten mei in mûnling oer it dossier Fryslânkunde (domein D (foar in part) en E). Yn de foareksamenklasse wurdt al begûn mei it oanlizzen fan dit dossier.

In ûnderdiel fan it kultuerdossier is it lêzen fan oarspronklik Frysk proaza en poëzij. Fan elk wurk moat in ferwurkingsopdracht makke wurde.

Tal boeken yn de foareksamenklasse:

rjochting	tal boeken + ferwurkingsopdrachten
havo 4	4
vwo 4 + 5	5 (wêrfan ien fan foar 1980)

Ynleverdata fan de ferwurkingsopdrachten (literatuer) fan dit skoaljier:

-havo:

26 oktober 2020, 18 jannewaris 2021, 8 maart 2021, 31 maaie 2021

- vwo

5 oktober 2020, 14 desimber 2020, 1 febrewaris 2021, 12 april 2021, 31 maaie 2021

Foar it útkiezen fan in boek binne de learlingen frij. Wol de titels earst foarlizze oan de dosint. Nei goedkeuring kin der mei it boek begûn wurde.

Opmerkingen oer it ynleverjen fan ferwurkingsopdrachten:

- De ferwurkingsopdrachten digitaal ynleverje (a.wallinga@singelland.nl). As der op in ynleverdatum gjin les is of immen is om wat foar reden dan ek net op skoalle, dan kin de ferwurkingsopdracht gewoan ynlevere wurde!

- Nei't in ferwurkingsopdracht neisjoen is, moatte de skriuwflaters ferbettere wurde (wurde oanjûn troch de dosint). Dêrnei komt it wurk yn it lêsdossier.

- Op de ferwurkingsopdrachten wurde sifers jûn. Yn de foareksamenklasse jildt dat sifer mei foar it rapport én foar it lêsdossier. By te let ynleverjen geane der punten fan dat sifer ôf (wurdt troch de dosint bepaald). Dat jildt lykwols allinne foar it rapport-sifer.

Komt it faker as ien kear foar dat in lêsferslach te let ynlevere wurdt, dan giet der in berjochtsje nei de teamlieder. Mei him/har (eventueel yn gearspraak mei de eksamenkommisje) sil dan besjoen wurde wat de konsekwinsjes binne fan it benefierbliuwen

- Ynleverje tariedich dossier Fryslânkunde: 14 juny 2021

It folsleine dossier moat as foldwaande beoardield wêze, foardat oan it PTA-ûnderdiel Fryslânkunde yn de eksamenklassen dielnommen wurde kin.

PTA Fryske taal en kultuer H5

Nr.	Soarte fan toets	Omskriuwing	Weaging	Perioade	Sintraal ynroasterje
H5 2020 – 2021					
T61	Skriftlike toets	Oersetse N - F (75%) + refleksje (25%)	1x	I	Ja (90 min.)
T62	Mûnlinge toets	Literatuer Weaging: dossier 40%, mûnling 40%, útiensetting 20%	2x	II	Ja, 20 min./kandidaat
T63	Projektdokumintaasje en -útfiering	Skriuwfeardigens en oriïntaasje op stúdzje en berop (75%) + refleksje (25%)	1x	III	Nee

It sifer foar it skoaleksamen Fryske taal en kultuer wurdt bepaald oan de hân fan neikommende domeinen: skriuwfeardigens (domein C), Literatuer (domein D/foar in part), Fryske taal en kultuer (domein E) en Oriïntaasje op stúdzje en berop (F). It gemiddelde fan it skoaleksamen is 50% fan it einsifer.

It sintraal skriftlik eksamen is in toets lêsfeardigens (domein A). It sifer hjirop telt foar 50% mei foar it einsifer.

Foar fierdere ynstruksjes, foarwearden en eventuele sanksjes wurdt ferwiisd nei de ynformaasje dat de kandidaten oan it begjin fan elke perioade útdield krije.

4.6 PTA Aardrijkskunde H4-H5

Nr.	Omschrijving	Wegin g	Periode
H4 2020-2021			
T41	Toets/PO over Middellandse Zee en Europese landbouw (45 min)	1	I-II
P41	PO	2	II
T42	Schriftelijke toets (90 min) Nederland	2	nmb
H5 2021-2022			
T51	Schriftelijke toets (120 minuten) Wereld	2	I
T52	Schriftelijke toets (120 minuten) Aarde	2	II
T53	Schriftelijke toets (120 minuten) Brazilië + examenstof Wereld en Aarde	4	III

Nr.	Omschrijving	Wegin g	Periode
H4 2019-2020			
T41	Toets/PO over Middellandse Zee en Europese landbouw (45 min)	1	I-II
P41	PO	2	II
T42	Schriftelijke toets (90 min) Nederland	2	nmb
H5 2020-2021			
T51	Schriftelijke toets (120 minuten) Wereld	2	I
T52	Schriftelijke toets (120 minuten) Aarde	2	II
T53	Schriftelijke toets (120 minuten) Brazilië + examenstof Wereld en Aarde	4	III

Voor de toetsen voor Aardrijkskunde dienen de leerlingen een eigen Grote Bosatlas (55ste druk) mee te nemen. In H4 en H5 worden zowel SE als CE onderwerpen getoetst. Ook in de PTA's worden zowel SE als CE onderwerpen getoetst.

Bij het CE wordt geen gebruik meer gemaakt van de atlas

Zowel op schoolexamen als centraal examen vindt de toetsing plaats in combinatie met het domein *Vaardigheden en denkwijzen*.

4.7 PTA Geschiedenis H4-H5

nr	omschrijving	weging	periode
H4 2020-2021			
T41	Schriftelijke toets van 100 minuten over tijdvak 1 t/m 4 en over het thema 'De Nederlanden, 1515-1648'.	1	III

nr	omschrijving	weging	periode
H5 2021-2022			
T51	Schriftelijke toets van 120 minuten over de kenmerkende aspecten van tijdvak 1 t/m 4, over de historische context 'Nederland, 1948-2008' en domein D 'rechtsstaat en democratie'.	3	I
T52	Mondelinge toets van 20 minuten over de historische context 'Duitsland, 1918-1991' en het thema de Sovjet-Unie onder Stalin, 1929-1953'.	3	II
T53	Schriftelijke toets van 120 minuten over de kenmerkende aspecten van tijdvak 8 t/m 10 en over de historische contexten 'het Britse rijk, 1585-1900' en Duitsland, 1918-1991'.	3	III

LET OP: VOOR HAVO 5 SCHOOLJAAR **2020-2021** GELDT:

nr	omschrijving	weging	periode
H5 2020-2021			
T51	Schriftelijke toets van 120 minuten over de kenmerkende aspecten van tijdvak 1 t/m 4, over de historische context 'Nederland, 1948-2008' en domein D 'rechtsstaat en democratie'.	1	I
T52	Mondelinge toets van 20 minuten over de historische context 'Duitsland, 1918-1991' en het thema de Sovjet-Unie onder Stalin, 1929-1953'.	1	II
T53	Schriftelijke toets van 120 minuten over de kenmerkende aspecten van tijdvak 8 t/m 10 en over de historische contexten 'het Britse rijk, 1585-1900' en Duitsland, 1918-1991'.	1	III

4.8 PTA Economie H4-H5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode
H4 2020- 2021			
T41	Schriftelijke toets (50 minuten) Lesbrief crisis Lesbrief geldzaken	1 (10%)	okt/nov
H5 2020 - 2021			
T51	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Lesbrief Jong en Oud Lesbrief Vervoer t/m hoofdstuk 4	3 (30%)	I
T52	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Lesbrief Vervoer hoofdstuk 5 en 6 Lesbrief Markt en overheid	3 (30%)	II
T53	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Lesbrief Europa Lesbrief Verdienen en uitgeven	3 (30%)	III

In het **schoolexamen** wordt de stof uit de volgende domeinen getoetst:

A Vaardigheden, B concept Schaarste, C concept Ruil, D concept Markt, E concept Ruilen over de tijd, F concept Samenwerken en onderhandelen, G concept Risico en informatie, H concept Welvaart en Groei, I concept Goede tijden, slechte tijden, J Onderzoek en experiment, K Keuzeonderwerpen

Het **centraal schriftelijk examen** toetst over de domeinen D, E, F, G, H, I, in combinatie met domein A.

Zowel bij het schoolexamen als bij het centraal schriftelijk examen is het gebruik van een grafische rekenmachine **niet** toegestaan.

4.9 PTA Bedrijfseconomie H4-H5

Beco H4/5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode
H4 2019 - 2020 Beco			
T41	Toets Lesbrief Marktverovering	10%	mei
H4 2020-2021 Beco			
T41	Toets Lesbrief Marktverovering	10%	mei
H5 2020 - 2021 Beco			
T51	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Bedrijf Starten Personeelsbeleid en interne organisatie	30%	I
T52	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Financiële Zelfredzaamheid Het Resultaat	30%	II
T53	Schriftelijke toets (duur: 90 minuten) Financiering en Verslaggeving Investeren Onderneem-het-zelf	30%	III

In het schoolexamen worden de domeinen A *Vaardigheden*, B *Interne organisatie en personeel*, C *Financiering van activiteiten*, D *Marketingbeleid*, E *Financieel beleid*, F, *informatievoorziening* en G *Externe financiële verslaggeving* getoetst.

Het centraal schriftelijk examen toetst de domeinen A, B, C, D, E, F en G
Domein D komt aan de orde bij de toetsing Marktverovering.

NB: De grafische rekenmachine is voor Beco HAVO niet toegestaan. De eenvoudige rekenmachine uit het basispakket uiteraard wel.

4.10 PTA Tekenen / handvaardigheid H5

Nr.	Omschrijving	Wegin g	Periode
H5 2020 - 2021 jaarthema <i>De verruimde blik in de kunst</i>			
T51	Werkstukken periode 1 Werkverslag	3	I
	Schriftelijke toets kunstgeschiedenis + relevant deel jaarthema (90 minuten)	1	I
T52	Werkstukken periode 2 Werkverslag	3	II
	Schriftelijke toets kunstgeschiedenis + relevant deel jaarthema (120 minuten)	1	II
T53	Werkstukken periode 3 Werkverslag	3	III
	Schriftelijke toets jaarthema (120 minuten)	1	III

Elk jaar is er een thema waaraan in het volledige examenprogramma (PTA's én CE) wordt gerefereerd. De daarbij behorende tijdsperioden en stromingen in de beeldende kunst worden tijdens de kunstgeschiedenislessen behandeld.

In elke toetsperiode in H5 wordt gedurende zes klokuren op één dag een serie werkstukken voltooid die in de periode voorafgaand aan de toetsperiode reeds is voorbereid.

Deze werkstukken worden door de kandidaten schriftelijk toegelicht en zullen als totaliteit beoordeeld worden.

Voorafgaand aan het praktisch werk wordt op die dag een deel van de theoretische examenstof getoetst. Het theoretische deel van de beeldende vakken wordt getoetst in de schoolexamenperiodes en op het centraal examen.

4.11 PTA wiskunde H4-H5

PTA Wiskunde A H4 / H5 (2019-2020 / 2020-2021)

Nr.	Leerstofomschrijving	SE-domeinen	Weging	Toets vorm	Duur (minuten)	Herkansbaar	Periode
Havo 4 (2019-2020)							
T41	H4: Handig tellen H7: Veranderingen	B3 D	1	Toets	2 x 50	Nee	II en III
P41	H8: Statistiek met de computer H2.5: Grafische verwerking met Excel	E1, E2, E3, E4, E5	0	PO*	-	Ja	II en III
Havo 5 (2020-2021)							
T51	H3.1: Formules op de grafische rekenmachine H5: Lineaire verbanden H9: Exponentiële verbanden	A , C1, C2, C3, C4, C5	2	Toets	120	Ja	I
T52	H6: Statistiek en beslissingen H10.1 t/m 10.3: Statistische variabelen	A , E1, E2, E3, E4	2	Toets	120	Ja	II
T53	H1.1, H1.2: Rekenregels en verhoudingen H11: Formules en variabelen	A , B1, B2 C1, C2, C3, C4	2	Toets	120	Ja	III

Stof uit onderbouw wordt bekend verondersteld en kan teruggevraagd worden.

De hoofdstuknummers in bovenstaande leerstofomschrijving verwijzen naar: Getal en Ruimte, Havo A (deel 1, 2 en 3) elfde editie (inclusief voorkennis).

* Dit PO moet met een voldoende worden afgesloten. Als dit onderdeel door Corona in klas 4 nog niet afgerond is, dan moet dit in klas 5 alsnog (met een voldoende) worden afgerond.

PTA Wiskunde A H4 / H5 (2020-2021 / 2021-2022)

Nr.	Leerstofomschrijving	SE-domeinen	Weging	Toets vorm	Duur (minuten)	Herkans baar	Periode
Havo 4 (2020-2021)							
T41	H4: Handig tellen	B3	1	Toets	50	Nee	II
T42	H7: Veranderingen	D	1	Toets	50	Nee	III
P41	H8: Statistiek met de computer H2.5: Grafische verwerking met Excel	E1, E2, E3, E4, E5	0	PO*	-	Ja	II en III
Havo 5 (2021-2022)							
T51	H3.1: Formules op de grafische rekenmachine H5: Lineaire verbanden H9: Exponentiële verbanden	A , C1, C2, C3, C4, C5	4	Toets	120	Ja	I
T52	H6: Statistiek en beslissingen H10.1 t/m 10.3: Statistische variabelen	A , E1, E2, E3, E4	4	Toets	120	Ja	II
T53	H1.1, H1.2: Rekenregels en verhoudingen H11: Formules en variabelen	A , B1, B2 C1, C2, C3, C4	4	Toets	120	Ja	III

Stof uit onderbouw wordt bekend verondersteld en kan teruggevraagd worden.

De hoofdstuknummers in bovenstaande leerstofomschrijving verwijzen naar: Getal en Ruimte, Havo A (deel 1, 2 en 3) elfde editie (inclusief voorkennis).

* Dit PO moet met een voldoende worden afgesloten.

PTA Wiskunde B H5

Nr.	Leerstofomschrijving	SE-domeinen	Weging	Toets vorm	Duur (minuten)	Herkansbaar	Periode
T51	H3: Hoeken en afstanden H6: De afgeleide functie H7: Lijnen en cirkels	A, C1, C2, D1, D2, D3, D4	0,8	Toets	120	Ja	I
			0,2	Vaardigheidstoetsjes	2 x 30	Nee	
			Totaal: 1				
T52	H5: Machten, exp en log H9: Exponentiële verbanden H10: Meetkundige berekeningen	A, B1, B2, B3, C1, C2	0,8	Toets	120	Ja	II
			0,2	Vaardigheidstoetsjes	2 x 30	Nee	
			Totaal: 1				
T53	H4: Werken met formules H8: Goniometrie H11: Verbanden en functies H12: Examentraining	A, B1, B2, B3, B4 (A, B, C, D)	0,8	Toets	120	Ja	III
			0,2	Vaardigheidstoetsjes	2 x 30	Nee	
			Totaal: 1				

Stof uit onderbouw wordt bekend verondersteld en kan teruggevraagd worden.

De hoofdstuknummers in bovenstaande leerstofomschrijving verwijzen naar: Getal en Ruimte, Havo B (deel 1, 2 en 3) elfde editie (inclusief voorkennis).

4.12 PTA Natuurkunde H4-H5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode
H4 en 5 2020-2021			
P51	Praktische opdracht Over H4 en 5 gespreid een aantal korte practica	samen 2	doorlopend
H5 2020-2021			
T51	Schriftelijke toets (90 minuten) Systematische Natuurkunde deel H4 Hoofdstuk 1, 2, 3, 4 Systematische Natuurkunde deel H5 Hoofdstuk 8	3	I
T52	Schriftelijke toets (90 minuten) Systematische Natuurkunde deel H4 Hoofdstuk 5, 6 Systematische Natuurkunde Katern A en D	3	II
T53	Schriftelijke toets (90 minuten) Systematische Natuurkunde deel H4 Hoofdstuk 7 Systematische Natuurkunde deel H5 Hoofdstuk 9, 10, 11	2	III

Het centraal examen natuurkunde gaat over de domeinen *Beeld- en geluidstechniek*, *Beweging en energie*, *Materialen*, *Zonnestelsel en heelal*, *Gebruik van elektriciteit* en *Natuurkunde en technologie* in combinatie met het domein *Vaardigheden*.

Het Centraal Schriftelijk Examen (CE) beslaat deel H4 de hoofdstukken 1, 2, 3, 4, 5 en 6 en deel H5 helemaal.

Het cijfer voor de praktische opdracht wordt samengesteld aan de hand van een serie korte practica, verspreid over de klassen 4 en 5.

NB: De grafische rekenmachine is voor Natuurkunde HAVO NIET MEER toegestaan. De eenvoudige rekenmachine uit het basispakket uiteraard wel.

4.13 PTA Scheikunde H5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode
H5 2019 - 2020			
T51	Schriftelijke toets (90 minuten) Deel 4 HAVO Hoofdstukken 1, 2, 3, 4, 6 en 7.	3	I
P51	Praktische opdracht (practicum + schriftelijke uitwerking 3 uur) Deel 4 HAVO §1.4 en Hoofdstukken 3, 4 en 6. Deel 5 HAVO Hoofdstukken 7 en 8.	2	II
T52	Schriftelijke toets (90 minuten) Deel 4 HAVO §1.4, §4.5 en Hoofdstukken 3, 5, 7 en 8. Deel 5 HAVO Hoofdstukken 9, 10 en 11.	3	III

Zowel in schoolexamen als centraal examen worden de domeinen *Kennis van stoffen en materialen*, *Kennis van chemische processen en kringlopen*, *Ontwerpen en experimenten in de chemie*, *Innovatieve ontwikkelingen in de chemie*, *Processen in de chemische industrie*, *Maatschappij en chemische technologie* getoetst, in combinatie met het domein *Algemene vaardigheden*.

De praktische opdracht wordt gehouden in de vorm van een practicum met schriftelijke uitwerking.

Toets P51 kan niet worden herkanst.

Het cijfer voor het SE wordt als volgt berekend: $SE = (T51 \times 3 + P51 \times 2 + T52 \times 3) / 8$

NB: De grafische rekenmachine is voor Scheikunde HAVO NIET toegestaan. De eenvoudige rekenmachine uit het basispakket uiteraard wel.

4.14 PTA Biologie H4-H5

Nr.	Omschrijving	Weging	Periode
H4			
P	Praktische opdracht Over H4 en 5 gespreid een aantal practica	-	doorlopend
H5			
P51	Praktische opdracht Over H4 en 5 gespreid een aantal practica	1	doorlopend
T51	Schriftelijke toets Deel 5a Thema 1: Stofwisseling Deel 5b Thema 4: Voeding Deel 4b Thema 8: Gedrag Deel 4a Thema 2: Cellen (<i>zonder BS 9</i>) (Duur: 120 minuten)	1	I
T52	Schriftelijke toets Deel 4a Thema 2: alleen basisstof 9 (celdeling) Deel 4a Thema 3: Voortplanting Deel 4a Thema 4: Erfelijkheid Deel 4b Thema 6: Regeling en waarneming Deel 5a Thema 2: DNA (<i>aanvullend op thema erfelijkheid</i>) (Duur: 120 minuten)	1	II
T53	Schriftelijke toets Deel 4b Thema 5: Evolutie Deel 4b Thema 7: Ecologie, <i>aangevuld met</i> Deel 5a Thema 3: Mens en milieu (<i>m.n. koolstof- en stikstofkringloop</i>) Deel 5b Thema 5: Transport Deel 5b Thema 6: Gaswisseling en uitscheiding Deel 5b Thema 7: Bescherming en evenwicht (Duur: 120 minuten)	1	III

Het examenprogramma Biologie bevat de domeinen *Vaardigheden, Zelfregulatie, Zelforganisatie, Interactie, Reproductie en Evolutie*. Een precieze omschrijving van de leerstof, zoals ook te vinden op examenblad.nl, wordt in de klas uitgedeeld. Het Centraal Examen gaat over domeinen B2, B3, B4, B5, B7, B8, C1, D4, E4, F1 en F2, in combinatie met de vaardigheden uit domein A. Het schoolexamen gaat over dezelfde domeinen, maar ook over alle domeinen die verder gespecificeerd staan in het examenprogramma Biologie, maar niet in het CE zitten. Daarnaast worden er practica uitgevoerd die gecombineerd als PO meetellen voor het CE.

4.15 PTA Informatica H4-H5

	Omschrijving	Wegin g	Periode
	H4 2020-2021		
T41	Schriftelijke toets over blok1 H01: Informatie digitaal H02: Communicatie en taal	5x	1 ^e trimester oktober/november
P41	Praktische opdracht bij blok 1 Keuze uit diverse verdiepingsopdrachten	5x	1 ^e trimester
T42	Schriftelijke toets over blok2 H03: Computers en randapparatuur H04: Besturingssystemen H05: Computernetwerken H06: Geschiedenis en de computer Stencil Hardware	5x	2 ^e trimester februari
P42	Praktische opdracht bij blok 2 HTML opdracht	5x	2 ^e trimester
T43	Schriftelijke toets over blok3 H07: Algoritme H08: Processing Algoritmisch denken Programmeren PHP, JavaLogo, Visual Basic.Net 2019 Community (zie ook www.evertkok.nl/informatica Visual Basic klas 4).	5x	3 ^e trimester mei/juni
P43	Praktische opdracht bij blok 3 Programmeren in VB.Net 2015.	5x	3 ^e trimester
	T41 t/m T43 =samen 25 % P41 t/m P43 =samen 25 %		
	Rapportcijfer 1 = gemiddelde van T41 en P41 Rapportcijfer 2 = gemiddelde van T42 en P42 Rapportcijfer 3 = gemiddelde van T43 en P43		
	Methode: Informatica-actief Extra Stencil Hardware Extra Boek over programmeren in VB.Net www.informatica-actief.nl www.evertkok.nl/informatica		
	Het vak informatica kent geen landelijk maar een schoolexamen T41,T42,T43,P41,P42 en P43 tellen samen voor 50% mee voor het schoolexamen Het eindcijfer van H4 wordt bepaald door het gemiddelde van T41,T42,T43, P41, P42 en P43		

	Omschrijving	Weging	Periode
	H5 2020-2021		
T51	Schriftelijke toets Blok 4: Relationale databases/SQL-Hoofdstuk 10 SQL lessen 1 t/m5 (zie: www.evertkok.nl/informatica)	6x	1 ^e trimester
T52	Schriftelijke toets Blok 4: Databases- Hoofdstukken 10 en 11 SQL lessen 1 t/m 10 (zie: www.evertkok.nl/informatica)	9x	2 ^e trimester
P51t/m P53	P51. Keuze uit diverse verdiepingsopdrachten bij Blok4 zie www.evertkok.nl/informatica P52. Databaseopdracht i.c.m. VB.NET 2019 of PHP/ASP/ODBC P53. Eindopdracht: Automatiseren van een bedrijf. Opmerking: i.v.m. Corona komt voor H5 P51 te vervallen in de plaats hiervan wordt P43 ingehaald.	3x 3x 9x	November Februari Februari-April
	T51 t/m T52 = 25% P51 t/m P53 = 25%		
	Boek = Visual Basic 2015 community met databases en eventueel uitgereikte stencils. www.informatica-actief.nl www.evertkok.nl/informatica		
	Het vak informatica heeft geen landelijk examen maar een schoolexamen. Het schoolexamencijfer wordt bepaald door 50% van de cijfers uit H4 en 50% van de cijfers uit H5.		

Het vak Informatica kent geen centraal examen.

Het schoolexamen bestaat uit toetsen, die gaan over de domeinen *Informatica in perspectief*, *Basisbegrippen en vaardigheden* en *Systemen en hun structurering* en uit praktische opdrachten en een project over dezelfde domeinen en het domein *Toepassingen in samenhang*.

Het PTA is ook te zien op www.evertkok.nl/informatica. (dan, surf naar PTA)

4.16 PTA Sport en Bewegen (S&B) H4-H5

Nr.	Omschrijving	Periode
H4 2020-2021		
H41	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 1 	periode 1
H42	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 2 	periode 2
H43	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 3 	periode 3
H44	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 4 	periode 4
H45	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 5 	periode 5
H46	<ul style="list-style-type: none"> Scoren motorische vaardigheden 	gehele jaar
H47	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van 2 taken uit 2 verschillende categorieën (uitgezonderd categorie 1): <ul style="list-style-type: none"> - Lesgeven en organiseren - Begeleiden van een sport/spel/activiteit - Deelnemen (aan) 	gehele jaar
H5 2020-2021		
H51	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 1 	periode 1
H52	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 2 	periode 2
H53	<ul style="list-style-type: none"> Actief deelnemen aan activiteiten in periode 3 	periode 3

In het schoolexamen komen de domeinen *Bewegen en regelen*, *Bewegen en gezondheid* en *Bewegen en samenleving*, in combinatie met het domein *Bewegen* aan de orde. Voor het vak Sport en Bewegen wordt op de examenlijst geen cijfer toegekend. Het vak moet naar behoren worden afgesloten en kent de eindkwalificaties *voldoende* en *goed*.

Elk handelingsdeel moet op voldoende niveau worden afgesloten.

De leerling kan de concrete uitwerking van het PTA vinden in het boekje Dossier: Sport en Bewegen.

Het totaal aantal uit te voeren taken is 2. Er wordt voor elke leerling een persoonlijk dossier in Magister bijgehouden waarin de uitgevoerde taken en behaalde resultaten opgenomen worden.

Aan het eind van H4 wordt de tussenbalans opgemaakt. Als de leerling onvoldoende taken heeft gedaan wordt hij verplicht om voor de overgang naar H5 alsnog hierin te voorzien. In H5 wordt het dossier afgesloten.

In H5 bestaat het programma uit keuzeonderdelen van een sportoriëntatie programma.

Vóór 1 maart wordt beoordeeld of het dossier voldoende is afgesloten. Bijstelling is mogelijk in de periode tussen 1 maart en 1 april. Wie op 1 april nog geen voldoende dossier heeft, verliest het recht op een herkansing van een toets in de derde periode en zal het dossier alsnog voor de meivakantie in orde moeten brengen.

4.17 PTA Bewegen Sport en Maatschappij (BSM) HAVO en VWO

Niveau	Onderdeel	Do- mei n	Toets- vorm	Eind- terme n	Sbu Havo	Sbu Vwo
Domein A: Vaardigheden (weging 1)						
H+V	Lesgeven	A/BR	PO	1,9	30	38
V	Reflectieverslag Lesgeven	A/BR	PO	1,9	4	7,5
Domein B: Bewegen (weging Havo 6 en Vwo 5)						
V	Spel 1; doelspel; Frisbee	B	PO	2,8,9	15	11,5
H+V	Spel 1; doelspel; Handbal, korfbal e.o. basketbal	B	PO	2,8,9	15	11,5
H+V	Spel 2; terugslagspel; Volleybal 6:6	B	PO	2,8,9	15	11,5
V	Spel 2; terugslagspel; Badminton	B	PO	2,8,9	15	11,5
H+V	Spel 3; slag en loopspel; Honkbal	B	PO	2,8,9	15	11,5
H	Turnen 1; Dodenzwaai of freerunning	B	PO	3,8,9	17,5	
V	Turnen 1; Grote trampoline	B	PO	3,8,9	17,5	23
H+V	Turnen 2; Vloer	B	PO	3,8,9	17,5	23
H+V	Bewegen op muziek	B	PO	4,8,9	20	30
H+V	Atletiek 1; lopen; 5 kilometer duurloop	B	PO	5,8,9	15	19
H+V	Atletiek 2; springen; polsstokhoog	B	PO	5,8,9	15	19
H+V	Atletiek 3; werpen; Discus	B	PO	5,8,9	15	19
H+V	Zelfverdediging:	B	PO	6,8,9	20	30
H+V	Keuzeactiviteit 1; sportoriëntatie periode 1	B	H	7	8	8
H+V	Keuzeactiviteit 2; sportoriëntatie periode 2	B	H	7	8	8
Domein C: Bewegen en regelen (weging 1)						
H+V	Scheidsrechter en/of coach	A/BR	PO	1,9	7,5	9
H+V	Organisatie van een sporttoernooi	A/BR/ BO	PO	1,10	22,5	29

V	Reflecteren binnen de stage-situatie				x	10
Domein D en E: Bewegen en gezondheid/bewegen en samenleving (weging 2)						
H+V	Training(sleer), anatomie, fysiologie en fitheid	BG	Theorie	11,12	15	18
H+V	Blessurepreventie en EHBSO(certificaat)	BG	Theorie	13	22,5	29
H+V	Trainingsprogramma	BG	PO	12	7,5	9
H+V	Organisatie van en motieven in de NL sport(geschiedenis)	BS	Theorie	15,16	15	18
H+V	Sportbiografie en toekomstoriëntatie	BS	H	14	5	5
H+V	Ervaringsofdracht(stage)	BS	H	9,10	40	40
H+V	Topsportwedstrijd	BS	H	10	5	5
Domein F: Onderzoek (weging 1)						
V	Onderzoek		PO			38
<p>Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met E, (met dien verstande dat de eindtermen uit de domeinen A en C, D en E in beginsel in samenhang met domein B aan de orde komen), en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen. Voor het VWO hebben we daar domein F aan toegevoegd.</p> <p>Heb je een blessure waardoor je niet deel kan nemen aan de toetsing? Je voorlopige cijfer wordt daardoor een 1. Je behoudt uiteraard het recht op inhalen tijdens de herkansingen zonder dat je een herkansing hoeft in te zetten voor een ander vak in je examenjaar. Je bent wel zelf verantwoordelijk voor het maken van een afspraak met je docent.</p> <p>Een gemiste toets kan alleen nog maar worden ingehaald en niet meer worden herkanst.</p> <p>Als je een toets mist zonder een geldige reden moet je een herkansing inzetten om de toets alsnog te kunnen maken. Je kan in dat geval dus geen ander vak herkansen!</p> <p>Leerlingen die het vak BSM kiezen moeten zich bewust zijn dat er incidenteel onderdelen buiten de normale lestijden plaatsvinden ('s avonds of in het weekend). Te denken valt bijvoorbeeld aan deelname hardloopwedstrijd, bezoek topsportwedstrijd, keuzeactiviteiten en stage. Je moet hierbij wel verplicht aanwezig zijn.</p> <p>Aan alle toetsonderdelen moet verplicht worden deelgenomen. Dit kan via het reguliere toetsmoment en/of door het deelnemen aan een herkansing. Wanneer je achterstanden hebt ben je verplicht om aanwezig te zijn bij de herkansingen. Heb je een (toets)onderdeel gemist en/of nog open staan dan kan het vak niet afgerond worden.</p> <p>Leerlingen die hun handelingsdelen niet voldoende hebben afgerond voor 14 februari van het examenjaar, verliezen het recht op hun herkansing op 1 van de vakken bij PTA 3. Alle handelingsdelen moeten dus voldoende afgerond worden.</p>						

4.18 PTA Maatschappijleer H4

Nr.	Omschrijving	Weging	Toetsmomenten
H4 2020-2021			
T41	Schriftelijke toets (60 minuten) → Introductie maatschappijleer → Thema Rechtsstaat	7	29 oktober 2020
T42	Schriftelijke toets (60 minuten) → Thema Parlementaire Democratie	7	14 januari 2021
T43	Schriftelijke toets (60 minuten) → Thema Verzorgingsstaat	7	18 maart 2021
T44	Schriftelijke toets (60 minuten) → Thema Pluriforme Samenleving	7	10 juni 2021
P41	Toetsing vaardigheden Praktische opdracht 1	3	30 % Verschillende momenten gedurende het jaar.
P42	Toetsing vaardigheden Praktische opdracht 2	3	
P43	Toetsing vaardigheden Praktische opdracht 3	3	
P44	Toetsing vaardigheden Praktische opdracht 4	3	

Leerlingen moeten een aantal zgn. informatievaardigheden leren beheersen (bv. onderscheid kunnen maken tussen feiten en meningen), onderzoeksvaardigheden (bv. het formuleren van een probleemstelling) evenals een aantal zgn. benaderingswijzen (bv. kunnen beargumenteren waarom een vraagstuk een maatschappelijk vraagstuk/probleem is).

De thema's waar maatschappijleer zich mee bezighoudt en die in de vier toetsen worden getoetst, zijn de volgende:

- Rechtsstaat
- Parlementaire democratie
- Pluriforme samenleving
- Verzorgingsstaat

4.19 PTA Culturele Kunstzinnige Vorming H4 & V4 (CKV)

CKV is onderdeel van het **combinatiecijfer**. Dat wil zeggen dat CKV voor een derde meetelt in dit cijfer, net als maatschappijleer en het cijfer op je PWS. Het combinatiecijfer kan je helpen met compensatiepunten voor je eindexamenlijst.

Het jaar is verdeeld in 3 perioden. Aan het begin van het schooljaar kies je 3 workshops uit via een google formulier dat je toegestuurd krijgt via je schoolmail na de eerste les. In de eerste les logt iedereen in in classroom. Dat is ook de plek waar je je (digitale) opdrachten inlevert.

Elke periode volg je bij 1 docent een workshop in een kunst-discipline. Die workshop bestaat uit lessen waarin je een opdracht doet (iets maakt) en waarin je een culturele activiteit die bij de workshop past samen met de klas en de docent uitkiest, voorbereidt en onderneemt. Je sluit af met een kleine presentatie van jouw onderzoek(je) in de workshop en de relatie met de activiteit.

Periode 1,2 en 3 onderneem je culturele activiteiten. Tijdens de excursie (indien mogelijk i.v.m. coronamaatregelen) in periode 1 doe je er een aantal, waarvan je 2 ook kunt gebruiken voor een presentatie/opdracht/mondeling en dus een cijfer. Tijdens periode 2 is de theaterproductie van het Drachtster LyceumTheater. Geldt ook als culturele activiteit. Een aantal docenten organiseert workshops in de klas. Je zult ook zelf actief moeten zijn. Kaartjes voor voorstellingen in Iduna, De Lawei of filmhuisfilms in De Lawei kun je via je docent aanvragen. Op schoolbord.info komt per periode een link om je in te schrijven. Door het CJP systeem bij ons op school kun je gratis naar voorstellingen die betaald kunnen worden met dit "CJP-geld".

Alle opdrachten lever je in in de classroom voor CKV van dit schooljaar: CKV 2019 2020. De inleverdata zullen ook in classroom gezet worden. In classroom vind je ook alle informatie over CKV en de verschillende activiteiten.

In magister tref je de cijfers als volgt aan:

uiteindelijk heb je 4 PTA cijfers:

P41 = CZP1	weging 1
P42 = Onderzoekscijfer	weging 1
P43 = CZP 2	weging 1
P44 = Discapcijfer	weging 3

Dat wil zeggen, P44 is het gemiddelde op 4 discaps (culturele activiteiten door een professional in een bepaalde discipline) , de discaps staan in magister onder:

- Practika CKV 401 (=gemiddelde van cijfer discap)
- Practika CKV 402 (=gemiddelde van cijfer discap)
- Practika CKV 403 (=gemiddelde van cijfer discap)
- Practika CKV 404 (=gemiddelde van cijfer discap)

De cijfers en perioden in een schema:

Per	Kalender CKV lessen in classroomCKV 2020-2021 en in elk lokaal CKV-lessen	onderdelen	weging
1		P41 het gemiddelde van je workshop en czp1. Cultureel Zelf Portret 1 inleveren in classroom CKV 20202021	1x
		Praktica CKV 401 DISCAP 1 en 2 activiteiten van de excursie naar Groningen op vrijdag 18 oktober inleveren in classroom CKV 20202021	gem 4 praktica telt 3x onder P44
2		Practika CKV 402 DISCAP 3 inleveren in classroom CKV 20202021	gem 4 praktica telt 3x onder P44
		P42 gemiddelde van je workshop en onderzoeksopdracht die je in de lessen doet. inleveren in classroom CKV 20202021	1x
3		Praktica CKV 404 DISCAP 4 inleveren in classroom CKV 20202021	gem 4 praktica telt 3x onder P44
		P43 gemiddelde van CZP2 en je workshop Cultureel Zelfportret 2 inleveren in classroom CKV 20202021	1x
1/3 combinatiecijfer = afgerond eindcijfer			

4.20 PTA Rekenen H4-H5

In het PTA behandelen we de domeinen getallen, verhoudingen, meten & meetkunde en verbanden. In de volgende tabel staat de stofomschrijving per PTA.

Nr.	Leerstofomschrijving	SE-domeinen	Weging	Toetsvorm	Duur (min.)	Herkansbaar	Periode
Havo 4 (2020-2021)							
T41	H1: Structuur van getallen	Getallen	1	Toets	50	Nee	I
T42	H2: Bewerkingen	Getallen	1	Toets	50	Nee	I
T43	H3: Decimale en negatieve getallen	Getallen	1	Toets	50	Nee	I
T44	H4: Meetkundige figuren	Meten & meetkunde	1	Toets	50	Nee	II
T45	H5: Verhoudingen	Verhoudingen	1	Toets	50	Nee	II
T46	H6: Grafieken	Verbanden	1	Toets	50	Nee	II
T47	H7: Breuken	Getallen	1	Toets	50	Nee	III
T48	H9: Verschillende maten	Meten & meetkunde	1	Toets	50	Nee	III

PTA Rekenen Havo 5 2020 - 2021

In het PTA behandelen we de domeinen getallen, verhoudingen, meten & meetkunde en verbanden. In de volgende tabel staat de stofomschrijving per PTA.

Nr.	Leerstofomschrijving	SE-domeinen	Weging	Toetsvorm	Duur (min.)	Herkansbaar	Periode
Havo 5 (2020-2021)							
T51	H2: Bewerkingen	Getallen	1	Toets	50	Nee	I
T52	H3: Decimale getallen	Getallen	1	Toets	50	Nee	II
T53	H4: Verhoudingen	Verhoudingen	1	Toets	50	Nee	II
T54	H5: Meten	Meten & meetkunde	1	Toets	50	Nee	II

T55	H6: Grafieken	Verbanden	1	Toets	50	Nee	III
T56	H8 Praktisch rekenen	Getallen	1	Toets	50	Nee	III
T57	H9 Procenten	Verhoudingen	1	Toets	50	Nee	III

bijlage 1: Bevorderingsnormen bovenbouw H4 > H5

Algemeen:

1. De cijfers op de rapporten 1, 2 en 3 zijn op 1 decimaal nauwkeurig.
2. Voor de bevordering telt alleen het eindrapport, dat bestaat uit het gewogen gemiddelde van rapport 1, 2 en 3, afgerond op een heel cijfer.
3. De cijfers op het eindrapport kunnen als tekortpunten en compensatiepunten tellen.
Op het eindrapport:
  - een 3 = 3 tekortpunten en leidt tot doubleren of overplaatsen
  - een 4 = 2 tekortpunten
  - een 5 = 1 tekortpunt
  - een 6 = geen tekortpunt of compensatiepunt
  - een 7 = 1 compensatiepunt
  - een 8 = 2 compensatiepunten
  - een 9 = 3 compensatiepunten
  - een 10 = 4 compensatiepunten
4. A) Het saldo wordt berekend als het aantal compensatiepunten minus het aantal tekortpunten voor alle vakken, inclusief het combinatiecijfer.
B) Het vak S&B worden beoordeeld met O/V/G en telt niet mee bij de berekening van het saldo.
5. A) Een leerling van wie de in het PTA opgenomen dossiers of het vak S&B in het betreffende leerjaar op het in het PTA vastgestelde definitieve beoordelingsmoment met 'onvoldoende' zijn beoordeeld, komt in de bespreekzone.
B) Wanneer de leerling, bedoeld onder 5A, wordt bevorderd, wordt tegelijk een taak opgelegd die met een voldoende moet zijn afgerond, alvorens de leerling weer tot alle lessen wordt toegelaten.
6. Combinatiecijfer:
In H4 wordt het combinatiecijfer gevormd door het vak maatschappijleer en het vak CKV.
Geen van de samenstellende delen van het combinatiecijfer mag een eindcijfer lager dan 4 hebben (m.a.w. met een 3 voor maatschappijleer of CKV) kan een leerling niet bevorderd worden of slagen!
7. Voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde zijn additionele regels van toepassing.
8. Een leerling heeft alleen het recht op doubleren wanneer voldaan wordt aan de hieronder bij punt 3 genoemde normen.

Normen

1. Bevorderen

Een leerling wordt bevorderd naar het volgende leerjaar binnen dezelfde afdeling als deze:

- A. een saldo heeft van nul of hoger en niet meer dan 2 onvoldoendes heeft met maximaal 3 tekortpunten over alle vakken, waarvan maximaal 1 tekortpunt in de groep Nederlands, Engels en wiskunde

2. Bespreken

Een leerling komt in de bespreekzone als deze:

- A. een saldo heeft van -1 en niet meer dan 2 onvoldoendes heeft met maximaal 3 tekortpunten over alle vakken, waarvan maximaal 1 tekortpunt in de groep Nederlands, Engels en wiskunde
- of**
- B. een saldo heeft van nul of hoger met maximaal 3 tekortpunten over alle vakken, waarvan maximaal 2 tekortpunten in de groep Nederlands, Engels en wiskunde

In de bespreekzone beslist de rapportvergadering over bevorderen of doubleren. Bij deze beslissing worden in ieder geval de capaciteiten, motivatie en organisatie van de betreffende leerling in aanmerking genomen.

3. Doubleren

Een leerling wordt niet bevorderd binnen dezelfde afdeling, maar mag doubleren als deze:

- A. een saldo heeft van -2 met maximaal 3 tekortpunten over alle vakken, waarvan maximaal 2 tekortpunten in de groep Nederlands, Engels en wiskunde
- of**
- B. een saldo heeft van -1 of hoger met maximaal 4 tekortpunten over alle vakken, waarvan maximaal 3 tekortpunten in de groep Nederlands, Engels en wiskunde.
- of**
- C. het eindcijfer 3 heeft op één van de gevolgde vakken met maximaal 4 tekortpunten.

4. Overplaatsen

Een leerling wordt overgeplaatst naar een lagere afdeling of andere opleiding als deze:

- A. een saldo van -3 of lager heeft
- en/of**
- B. 5 of meer tekortpunten heeft over alle vakken
- en/of**
- C. 4 of meer tekortpunten in de groep Nederlands, Engels en wiskunde heeft
- en/of**
- D. voldoet aan twee of meer punten genoemd bij 3.

Bij overplaatsen beslist de rapportvergadering over het bepalen van het leerjaar na overplaatsen. De betreffende teamleider overlegt met de ontvangende afdeling of opleiding.

Bevorderingsnormen klas 4 HAVO in schema:

Saldo	Tekortpunten alle vakken	Tekortpunten NEW	Beslissing
≥ 0	≤ 3 (en niet meer dan 2 onvoldoendes in totaal)	≤ 1	+
	≤ 3	2	±
	≤ 3	3	-
	4	≤ 3	-
		≥ 4	--
	≥ 5		--
-1	≤ 3 (niet meer dan 2 onvoldoendes in totaal)	≤ 1	±
	≤ 3	2	±
	≤ 3	3	-
	4	≤ 3	-
		≥ 4	--
	≥ 5		--
-2	≤ 3	≤ 2	-
	≤ 3	3	-- *
	≤ 4	≤ 3	-- *
		≥ 4	--
	≥ 5		--
≤ -3			--

Let op: Er mag geen drie als eindcijfer behaald worden: 1x eindcijfer 3 met maximaal 4 tekortpunten = doubleren !; in alle andere gevallen = overplaatsen.

-- * = combinatieregeling, genoemd bij overplaatsen art. 4.

bijlage 2: Toelating tot V5

Voor de toelating tot V5 van leerlingen met een HAVO-diploma gelden op het Drachtster Lyceum de volgende regels:

1. De toelatingscommissie die beslist over de toelating tot V5 bestaat formeel uit:
  1. de teamleider VWO
  2. de decaan VWO
 Indien de toelating geen problemen oplevert, beslist de decaan; een afschrift van deze beslissing gaat naar de leerling en zijn/haar ouders en de teamleider.

2. De commissie zal de leerling toelaten die:
  - a. in geen van de leerjaren 3,4 of 5 HAVO gedoubleerd heeft en tevens voldoet aan de volgende eisen:
de leerling stroomt door in hetzelfde profiel en de-/hetzelfde vrij(e) vak(ken), waarbij
    - alleen CM-leerlingen met wa zijn toelaatbaar
    - alleen EM-, NG-, of NT-leerlingen met fa/du* zijn toelaatbaar
(bij dyslexie geldt een andere regeling)
      - voor de vakken Ne, En, 2^e MVT, het combinatiecijfer, alle profielvakken en een vrij vak moet minimaal gemiddeld een **7,0** behaald zijn
      - voor de vakken NEW mag maximaal slechts 1x 6 op de cijferlijst staan
      - daarnaast mogen er geen onvoldoendes op de cijferlijst voorkomen.

N.B.: de H5-leerling is in V5 en 6 vrijgesteld van maatschappijleer en CKV; het combinatiecijfer in V5 wordt voor overstappers uit H5 daarom uitsluitend bepaald door het cijfer van het profielwerkstuk.
  - b. in de leerjaren 3, 4, of 5 HAVO niet vaker dan éénmaal gedoubleerd heeft en minimaal een **7,5** heeft behaald. Verder gelden dezelfde eisen, genoemd bij 2.a.

3. De commissie zal leerlingen die niet aan de regels, genoemd bij 2.a, voldoen in de regel **niet** toelaten. Slechts indien het advies van de lesgevende docenten t.a.v. capaciteiten, motivatie en organisatie bij 2/3 meerderheid positief is, **kan** de commissie besluiten de leerling toch toe te laten.

4. De uiteindelijke beslissing wordt genomen op basis van de cijferlijst, behorend bij het diploma HAVO.

5. Van het besluit tot toelating/afwijzing worden de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers schriftelijk in kennis gesteld.

7. Beroep tegen de genomen beslissing is mogelijk bij het bevoegd gezag.

- N.B. Aanmelding voor toelating: bij de VWO-decaan, liefst voor 1 februari van het examenjaar.

* i.p.v. Fa/Du kan in V5 Fries als 2^e MVT worden opgepakt zonder toelatingstoets.
Indien de leerling deze optie kiest, kan hij/zij dit vak **niet** laten vallen.